

קול קורא לעידוד כיתות עירוניות ועל-אזוריות בהיסטוריה, ספרות ואזרחות לשנה"ל תשע"ח

משרד החינוך מבצע תוכנית של העמקת והרחבת הלמידה המשמעותית במערכת החינוך בכל שכבות הגיל. למידה משמעותית מושתתת על שלושה עקרונות מרכזיים: **ערך** ללומד ולחברה, **מעורבות** הלומד והמלמד, **רלוונטיות** ללומד. למידה זו מזמנת ללומד חוויה רגשית וקוגניטיבית מעניינת ומאתגרת, המאפשרת הן למידה עצמאית והן למידה בתוך אינטראקציה עם אחרים.

כחלק ממדיניות זו משרד החינוך רואה חשיבות רבה בעידוד מקצועות הליבה ההומניסטיים: היסטוריה וספרות, ובעידוד לימודי האזרחות. לשם כך מבקש המשרד לעודד את הרשויות המקומיות לקיים כיתות לימוד עירוניות ועל-אזוריות של מגמת ההתמחות, בכיתות י-יב, בתחומי הדעת שלעיל, על פי תכנית הלימודים בהיקף של חמש יחידות המאושרת על ידי משרד החינוך בהיסטוריה או בספרות או באזרחות, או על פי תוכנית לימודים בינתחומית המאושרת על ידי היחידה לתוכניות ייחודיות באגף א' לפיתוח פדגוגי במזכירות הפדגוגית משרד החינוך.

תנאי הסף

כיתה עירונית/ אזורית היא :

כיתה לימוד שתפתח ע"י הרשות המקומית בספרות, היסטוריה או אזרחות או בתוכנית בינתחומית שאושרה על ידי משרד החינוך, בהיקף של 5 יחידות לימוד עפ"י תוכנית הלימודים המאושרת ע"י משרד החינוך. הכיתה מיועדת לתלמידים מבתי ספר בהם לא נפתחה מגמת לימוד בהיקף של 5 יח"ל בתחום הדעת המבוקש בבית ספרם.

הלימודים יתקיימו לאחר שעות הלימודים בבית הספר. מקום הלימודים נתון לשיקול דעתה של הרשות המקומית ובלבד שהמקום עומד בתקני הבטיחות של משרד החינוך. ניתן להגיש בקשה על פי תבחינים אלו גם לכתה וירטואלית ובלבד שהיא עומדת בכל יתר התנאים.

הכיתה תמנה 12 תלמידים לפחות. רשות מקומית יכולה לקלוט תלמידים מרשויות נוספות, ובתנאי שזה אושר על ידי הפיקוח בתחום הדעת הרלוונטי במזכירות הפדגוגית.

כיתות אשר תעמודנה בתנאי הסף תזכינה **לסיוע של עד 2 שעות שבועיות** לכל יחידת לימוד מטעם משרד החינוך ולכל היותר עבור שלוש יחידות לימוד בכל קבוצת לימוד באותה שנת לימודים.

פירוט הדרישות:

בקשות הסיוע שיוגשו למזכירות הפדגוגית תעמודנה בתנאים הבאים:

1. אישור הקצאת שעות מתבחינים אלו ייעשה על פי בקשות שתוגשנה על ידי הרשויות
2. הוראת תחום הדעת תהיה בהתאמה לתכנית הלימודים שאושרה על ידי משרד החינוך.
3. ישולבו חומרי הוראה מאתגרים המעשירים את ההוראה והלמידה, תוך מתן דגש על מגוון דרכי הוראה ולמידה והערכה חלופיות בכלל ועל כתיבת עבודות חקר בפרט.
4. הכיתה העירונית/אזורית תורכב ממינימום 12 תלמידים מ-3 בתי ספר לפחות מעיר אחת או מיותר מרשות מקומית אחת (בתנאי שקיבלו את אישור הפיקוח), או ממינימום 10 תלמידים מ-2 בתי ספר לפחות בקבוצת לימוד שכל התלמידים בה באים ממועצה מקומית אחת.

5. מספר התלמידים מבית ספר אחד לא יעלה על 9. אם הכתה היא דו-שכבתת מספר התלמידים מבית ספר אחד בשכבת גיל אחת לא יעלה על 6, כלומר 12 לשתי שכבות.
6. **השכלה והכשרה של המורה:** המורה המלמד במגמה עבודה מתבקשת ההקצבה בכיתות י"א, י"ב הוא בעל תואר ראשון לפחות בתחום הדעת ובנוסף הוא בעל תעודת הוראה במקצוע הנלמד, ובכתה בינתחומית המורה הוא בעל תואר ראשון לפחות ותעודת הוראה באחד מהמקצועות הנלמדים בתוכנית.
7. במקרים חריגים בהם התואר או תעודת ההוראה של המורה אינם באחד התחומים או המקצועות האמורים לעיל, תוגש בקשה מנומקת ליחידה המקצועית וזו תגבש המלצה מנומקת ותעבירה לאישור וועדת ההקצבות במטה.
8. **השתלמויות:** המורים המלמדים במגמה בכיתות י"א או י"ב יתחייבו להשתלם, בהיקף שלא יפחת מ-30 שעות, בשנה עבודה מבוקשת ההקצבה, באחת מההשתלמויות שאישר המפמ"ר של אותו תחום דעת (או של אחד מתחומי הדעת בכתה בינתחומית). המורה והרשות המקומית יתחייבו על כך בטופס הבקשה עם הגשת הבקשה. מועד, מקום והיקף ההשתלמות יפורסם באתר המפמ"ר של תחום הדעת שבו יש תעודת הוראה למורה המלמד.
9. הרשות המקומית תתחייב כי הכתה עבודה מבוקשת הקצאת השעות תילמד את המקצוע באופן מוגבר כלומר ברמה של 5 יח"ל וכן תתחייב כי הכתה תלמד לכל הפחות 3 ש"ש לכל יחידת לימוד.

אופן החלוקה

10. **הקצאה תעמוד על שתיים לכל יחידת לימוד.** בכל אחד מתחומי הדעת שצוינו לעיל יוקצו 2 ש"ש לכל יח"ל לכתה, יובהר כי על כל שתיים של המשרד תוסיף הרשות המקומית עוד שעה עד להשלמת שלוש השעות לכל יחידת לימוד. רשות מקומית תוכל לקבל מתבחינים אלו הקצאה של 6 שעות לכל היותר לתחום דעת אחד.
11. סל השעות יחולק באופן שווה בין תחומי הדעת היסטוריה ממלכתי, היסטוריה ממ"ד, ספרות ממלכתי וספרות ממ"ד ואזרחות. במידה ותשארנה שעות בתחום דעת אחד הן תועברנה לתחום הדעת בו יש בקשה למספר השעות הגבוה ביותר וכן הלאה.
12. ראשית יתוקצבו בכל אחד מתחומי הדעת, רשויות שיפתחו כיתת מגמה עירונית/אזוריות חדשה אחת, בשנה"ל בתשע"ח.
13. במידה ויוותר תקציב נוסף בכל אחד מתחומי הדעת, יתוקצבו כיתות מגמה עירונית/אזוריות שפתחו כיתת לימוד בתשע"ז וממשיכות ללימוד שנה נוספת בתשע"ח.
14. במידה ועדיין יוותר תקציב, תתוקצב כיתת מגמה חדשה, שניה לאותו תחום דעת.
15. תינתן עדיפות להקצאת שעות לרשויות המפעילות את הכתה בשיתוף פעולה עם מוסד אקדמי או מכללה להכשרת מורים, באמצעות הקצאת מקום ללימודי הקבוצה, שיתוף סגל המוסד האקדמי בהוראת התוכנית, או העמדת התשתיות של המוסד האקדמי לרשות תלמידי הקבוצה (כמו ספריות, מאגרי מידע).
16. סדר הקצאת השעות בכל אחד מהסעיפים יעשה על פי גודל קבוצת הלומדים, כאשר תינתן עדיפות לקבוצות בהן יש מספר לומדים גבוה יותר.

בקרה ועיצומים

17. אם יימצא כי הכתה אינה לומדת את תחום הדעת הנבחר בהתאם לתוכנית הלימודים המאושרת לבגרות, יקוזזו השעות שהוקצו לרשות עבור הכיתה האזורית לכל השנה, וכן ניתן יהיה, בהתאם לשיקול דעתה של וועדת ההקצבות ועל בסיס המלצת הגורם המקצועי, לדחות בקשת הרשות המקומית לקבלת שעות תגבור לכתה אזורית בשנה שלאחר מכן.
18. אם יימצא כי קבוצה מנתה פחות מהמספר המינימלי הנדרש, ללא הסבר המניח את דעתה של היחידה המקצועית, יקוזזו השעות שהוקצו לרשות המקומית לכל השנה.
19. אם יימצא פער של למעלה מ-20% בין מספר התלמידים שנכללו בטופס הבקשה לבין מספר התלמידים שנבחנו בפועל בבחינות הבגרות, בלא שנמצא לכך הסבר שיניח את דעתה של היחידה המקצועית וועדת ההקצבות, יקוזזו שעות הלימוד שהוקצו לרשות המקומית לאותה שנה וכן ניתן יהיה, בהתאם לשיקול דעתה של וועדת ההקצבות ועל בסיס המלצת הגורם המקצועי, לדחות בקשת הרשות לקבלת שעות תגבור עבור כתה עירונית מכוח תבחינים אלו, בשנה שלאחר מכן.
20. אם יימצא כי המורים המלמדים בקבוצות שבעבורן אושרה הקצבה, לא השתלמו כנדרש, תבוטל ההקצבה, ויקוזזו השעות שהוקצו לכל השנה.
21. אם תימצא רשות אשר לא עשתה שימוש בשעות שניתנו לה על מנת ללמד את תחומי הדעת בכיתות העירוניות/אזוריות שאושרו לה, יקוזזו שעות הלימוד שהוקצו לאותה רשות לכל השנה, וכן ניתן יהיה, בהתאם לשיקול דעתה של וועדת ההקצבות ועל בסיס המלצת הגורם המקצועי, לדחות את בקשת הרשות המקומית לקבלת שעות תגבור לכתות/אזוריות מכוח תבחינים אלו בשנה שלאחר מכן.
22. במידה והרשות המקומית (את קבוצת הלימוד) לא יגיש דו"ח ביצוע לתשע"ח, כנדרש על ידי המזכירות הפדגוגית, עד ל-15/7/18 ללא שנמצא לכך הסבר שיניח את דעתה של היחידה המקצועית, יקוזזו השעות שהוקצו לרשות המקומית (ולכל גוף מפעיל אחר שקיבל הקצאת שעות לתבחינים אלו) לכל השנה.